

PENSIODEN

Actuaris in de politiek

Actuaris Agnes Joseph heeft zich bij Nieuw Sociaal Contract aangesloten. Op ons verzoek ging ze in op haar motivatie om deze switch te maken. Haar antwoorden heeft ze gegeven voordat de verkiezingen plaatsvonden.

Wat was de motivatie om je bij de partij Nieuw Sociaal Contract met Pieter Omtzigt aan te sluiten?

"Als actuaris in de pensioensector volgde ik altijd met veel plezier de veranderingen in de pensioenwetgeving. Inmiddels is de grootste transitie in de pensioensector ooit aangekondigd. Met de inwerking-treding van de Wet toekomst pensioenen per 1 juli 2023. Een heel nieuw stelsel opzetten, brengt ook de komende tijd nog grote uitdagingen met zich mee. Ik zie veel praktische verbetermogelijkheden. Toen het kabinet viel, dacht ik: dit is dé kans om me daar hard voor te maken. Want waar kan je nu beter de wetgeving monitoren en waar mogelijk verbeteren dan in Den Haag?"

Had je al eerder politieke ambities of ervaringen? Of wordt dit de eerste keer?

"Dit wordt mijn eerste keer in de politiek. Eerder hielp ik als deskundige bij wetgevingsprocessen al wel verschillende Tweede en Eerste Kamerleden met het doorgronden van de vaak complexe pensioenmaterie. Ook nam ik een paar keer deel aan rondetafelsessies over de Wet toekomst pensioenen in de Tweede Kamer en de Eerste Kamer."

WAAR IK ZEER KRITISCH OP BEN, IS DAT PENSIOENFONDSEN STANDAARD DE NU TOEGEZEGDE 'VASTE' UITKERINGEN MOETEN OMZETTEN NAAR 'VARIABELE' UITKERINGEN DIE MEEBEWEGEN MET DE BEURS

Als actuaris ken je de rekentechniek. Welke problemen in de politieke besluitvorming denk je dat je zult moeten overwinnen?

"Natuurlijk moet ik veel leren als ik in de Tweede Kamer kom. Volksvertegenwoordiger zijn, is een vak apart. Daar heb ik veel zin in. Aan de andere kant denk ik dat ik met mijn actuariële achtergrond ook veel kan brengen en toevoegen. Veel politieke besluitvorming is gebaseerd op uitkomsten van wiskundige modellen. Waarbij ze de modeluitkomsten soms als de enige objectieve waarheid presenteren. Als actuaris weet ik maar al te goed dat een wiskundig model slechts een hulpmiddel is voor besluitvorming. Vaak is niet de absolute uitkomst van een berekening het meest interessant, maar zijn vooral de gevoeligheden van die uitkomst voor verschillende modelaannames belangrijk om te doorzien. Ik hoop dan ook dat ik daarmee in bredere zin een steentje kan bijdragen aan goed modelgebruik in politieke besluitvorming komende jaren."

Je bent erg kritisch op het nieuwe pensioenstelsel; wat zou je (hierin) nog meer willen veranderen zodra je in de politiek zit?

"Met de Wet toekomst pensioenen stappen alle pensioenfondsen over naar premiereregelingen. De overstap naar premiereregelingen is een wereldwijde trend. De nieuwe premiereregelingen doen meer recht aan de steeds meer veranderende levensloop. En maken op termijn meer maatwerk en keuzemogelijkheden mogelijk."

Waar ik zeer kritisch op ben, is dat pensioenfondsen standaard de nu toegezegde 'vaste' uitkeringen moeten omzetten naar 'variabele' uitkeringen die meebewegen met de beurs. Ook voor mensen die al met pensioen zijn, zonder dat zij fatsoenlijk inspraak krijgen. Het

eerste dat ik dan ook wil aanpassen is dat bestaande pensioenen gewoon blijven staan. Of als pensioenfondsen de pensioenen willen omzetten naar variabele uitkeringen in het nieuwe stelsel dat de deelnemers aan het fonds dan instemmingsrecht krijgen.

Daarnaast wil ik de pensioenwetgeving vergaand vereenvoudigen. We moeten het blind sturen op wiskundige modellen verminderen en er zijn meer open normen nodig. Dit maakt pensioenuitvoering niet alleen goedkoper, het zorgt er ook voor dat je beter kan inspelen op onverwachte toekomstige gebeurtenissen."

Als we invaren niet de norm maken en het dus makkelijker wordt om voor opgebouwde rechten het oude systeem handhaven, dan lossen we de problemen waarom we de Wtp ook wilden de komende jaar toch niet op? Namelijk: buffers vrijspelen om uit te kunnen delen, geen ongewenste herverdeling tussen generaties etc. Als we het oude FTK behouden torsen we het oude systeem 60 jaar mee. Twee systemen naast elkaar maak het nog lastiger uitvoerbaar en duurder.

"Goede vragen, ik hoor ze van veel mensen in de pensioensector. Mooi om iets uitgebreider op onze oplossing in te kunnen gaan. Wat NSC betreft is invaren niet verplicht. Daarbij willen we ook de indexatieregels aanpassen. Als je niet invaart kan je dan nog steeds een heel efficiënte regeling maken. Hoe je dat doet? Je laat de bestaande toegezegde uitkeringen staan in een 'uitkeringencollectief'. Nieuwe pensioenopbouw gaat in persoonlijke pensioenvermogens. Als iemand met pensioen gaat, koopt hij of zij met het persoonlijk pensioenvermogen een uitkering in het collectief aan. Zo knoopt je de bestaande en de nieuwe pensioenopbouw dus alsnog efficiënt in één systeem aan elkaar. Ook kun je risico's delen tussen bestaande en nieuwe pensioenopbouw. Dat doe je door het nabestaanden- en arbeidsongeschiktheidspensioen in de opbouwfase over het uitkeringencollectief te laten lopen. Doordat premies in persoonlijke pensioenvermogens gaan, is er niet langer sprake van ongewenste herverdeling tussen generaties. Door soepelere indexatieregels, kun je bestaande buffers bovendien eerder inzetten voor inflatiecorrectie."

Maar als sociale partners en het pensioenfonds denken dat invaren de beste oplossing is, kan het nog steeds. Wat ons betreft hoort daar instemmingsrecht bij, dat helpt namelijk voor het draagvlak en verkleint de juridische risico's."

Welke andere onderwerpen naast pensioen zie je als jouw aandachtsg gebied?

"Omdat de politiek bij heel veel onderwerpen op modeluitkomsten leunt, ben ik breed inzetbaar om op allerlei dossiers mee te denken. Zeker waar het gaat om het doorgronden en op waarde schatten van de uitkomsten van wiskundige modellen. Denk aan modellen in het kader van stikstofbeleid, zorgbeleid, migratiebeleid, woningbeleid enz. Afhankelijk van de definitieve samenstelling binnen de Tweede Kamer van Nieuw Sociaal Contract (NSC) na de verkiezingen zal een portefeuilleverdeling volgen. Ik heb daar alle vertrouwen in, zodra ik me verdiep in een dossier boeit het me altijd ontzettend en krijg ik daar energie van om zaken te verbeteren in het belang van de samenleving."

DENK AAN MODELLEN IN HET KADER VAN STIKSTOFBELEID, ZORGBELEID, MIGRATIEBELEID, WONINGBELEID

Wat ga je doen aan de geringe bekendheid van de actuaris in de politiek?

"Om te beginnen sta ik op de kandidatenlijst als 'actuaris'. En binnen NSC is 'actuaris' inmiddels een bekend begrip. Dat vind ik eigenlijk al een mooie eerste stap. Hopelijk een eerste stap van bredere

bekendheid voor ons vakgebied. Want actuarissen leveren nu al een ontzettend belangrijke maatschappelijke bijdrage op allerlei terreinen, ook buiten verzekeren en pensioen. Ik ga alle actuarissen in mijn politieke werk ook erg hard nodig hebben. Ook de nieuwe groep Young Actuarials AG polsten al of ze mogelijk in de Tweede Kamer op bezoek kunnen komen. Dat lijkt me ook hartstikke leuk! Mochten we alleen al door iets meer bekendheid meer jongeren kunnen interesseren voor ons prachtige vakgebied, dan lijkt me dat geweldig!"

MIJN BELANGRIJKSTE DRIVE OM NAAR DEN HAAG TE GAAN, IS EEN ZO GOED MOGELIJK PENSIOEN REGELEN VOOR IEDEREEN IN NEDERLAND

Hoe heb je je voorbereid op de interviews met Omtzigt (en anderen) toen je voor jezelf had besloten hiervoor te willen gaan?

"Pieter Omtzigt ken ik uit de tijd dat we allebei werkten aan de Universiteit van Amsterdam. Hij is daarna de politiek in gegaan, ik koos voor het bedrijfsleven. Maar we onderhielden regelmatig contact. In de periode dat ik overwoog me kandidaat te stellen voor de Tweede Kamer heb ik vooral uitgebreide gesprekken met het HR team van NSC gehad. Daarnaast waren er lange assessmentdagen met alle potentiële nieuwe collega's. Die interviews en dagen waren erg leerzaam. Naast pensioen moet je namelijk meedenken over uiteenlopende onderwerpen die in de maatschappij spelen. Van transgenderwetten, stikstofbeleid tot kernenergie. Als voorbereiding daarop heb ik vooral veel gelezen en gesprekken met deskundigen op uiteenlopende terreinen gevoerd. Heel leuk en leerzaam."

De Haagse wereld kan leuk en lastig zijn, hoe blijf je jezelf?

"Mijn belangrijkste drive om naar Den Haag te gaan, is een zo goed mogelijk pensioen regelen voor iedereen in Nederland. Dat is eigenlijk al jarenlang mijn grote missie. Het geeft me houvast. En pensioen is iets van de lange termijn en wetten wijzig je niet van de ene op de andere dag. Zelfs niet als je zelf in Den Haag werkt. Ik zal veel geduld moeten hebben. Dat zal best een uitdaging zijn. Maar ik focus vooral op de lange termijn en wil me niet teveel laten afleiden. Dat is wat ik mij voorgenomen heb. Daarnaast hoop ik gewoon op veel contact met de praktijk en actuarissen in het werkveld. Want ik hoop toch zo dat iedereen waar ik fijn mee heb samengewerkt de afgelopen jaren, mij straks nog steeds weet te vinden." ■

A. Joseph MSc AAG is actuaris en kandidaat Tweede Kamerlid bij Nieuw Sociaal Contract. Ze is tevens research fellow bij Netspar, lid van de Commissie actuaariaat van de Pensioenfederatie en lid van de Pension Security Werkgroep van de Pensioenfederatie.